

CZĘSTOCHOWSKIE STOWARZYSZENIE ETOH

INFORMATOR PRAWNY

NR 4

Stan prawny
1 kwietnia 2020r.

2020

NR 4

INFORMATOR PRAWNY

Częstochowskiego Stowarzyszenia ETOH

MEDIACJE W PUNKTACH
NPO i NPP

**Szanowni Państwo zapraszamy do
zapoznania z informatorem
Częstochowskiego Stowarzyszenia ETOH
dotyczącym MEDIACJI**

MEDIACJE W ROZWIĄZYWANIU SPORÓW

Mediacja jest procesem rozwiązywania sporu lub konfliktu, którego celem jest osiągnięcie porozumienia oraz poprawa relacji przy pomocy mediatora. **Mediator** jest to bezstronna osoba trzecia, która pomaga rozważyć wszelkie możliwe rozwiązania, negocjować je w warunkach współpracy oraz szukać takiego porozumienia, które będzie satysfakcjonujące dla obydwu stron.

JAKIE SPRAWY MOŻEMY ROZWIĄZYWAĆ W DRODZE MEDIACJI

Mediację można stosować w różnych dziedzinach życia społecznego Mediację można stosować w sprawach cywilnych, karnych oraz nieletnich w sprawach z zakresu prawa administracyjnego

Konflikty i spory są rzeczą zwyczajną i naturalną, skoro nam się zdarzają na pewno można je rozwiązać po najtańszych kosztach.

Mediacja jest pozasądową metodą rozwiązywania sporów. Jest to dobrowolny, nieformalny i łagodny proces, w którym neutralny i bezstronny mediator pomaga skonfliktowanych stronom we właściwej komunikacji oraz osiągnięciu porozumienia i zawarciu ugody.

Mediacja koncentruje się na tym, jakie są interesy stron i co każda ze stron uważa za sprawiedliwe. W mediacji wygrywają obie strony sporu. Jest ona tańsza niż postępowanie sądowe oraz znacznie szybsza.

Mediator jest osobą neutralną oraz bezstronną i pomaga obu stronom w komunikacji i osiągnięciu porozumienia. Szanuje ludzi oraz ma respekt dla ich spraw i wartości.

Zasady stosowane w mediacji

Mediacja jest postępowaniem nieformalnym, a mediator nie jest ani sędzią, ani arbitrem. Podstawowymi zasadami mediacji są:

- **Dobrowolność** - do mediacji strony przystępują całkowicie dobrowolnie. Nikt nie może ich do tej decyzji przymusić. Całkowita dobrowolność udziału, wyboru kwestii, które strony podejmą się omawiać oraz rozwiązań, które uzgodnią, wpływa na zwiększenie ich odpowiedzialności za proces mediacji oraz na wywiązanie się z podjętych decyzji. Strony dobrowolnie mogą wybrać również osobę mediatora.
- **Bezstronność mediatora** - mediator nie opowiada się po żadnej ze stron, w równy sposób angażuje się w pomoc obu stronom konfliktu. Nie ocenia ani stron, ani ich zachowań. Nie wskazuje też winnego.
- **Neutralność** - mediator nie podpowiada, ani nie narzuca żadnych rozwiązań. Akceptuje wszystkie, które strony wypracują i postanowią podjąć decyzję o ich wprowadzeniu w życie. Rolą mediatora jest tylko pomoc w rozwiązywaniu konfliktu, a nie doradzać i wskazywać „dobre” rozwiązania.
- **Samodzielność w podejmowaniu decyzji** - mediator nie podejmuje za strony konfliktu żadnych decyzji, a jedynie zachęca do przejęcia sprawy w swoje ręce.
- **Poufność** - mediacja jest procesem całkowicie poufnym. Cały jej przebieg oraz treść rozmów nie zostają nikomu ujawnione.

Zadaniem mediatora jest zatem dbałość o to, by wszystkie decyzje podejmowane w toku procesu były oparte na zgodzie samych zainteresowanych oraz ich świadomości co do dostępnych możliwości postępowania wobec problemu oraz zapewnienie, by każda ze stron była traktowana z szacunkiem i życzliwością. Mediator poprzez zarządzanie komunikacją, proponowanie i pilnowanie przestrzegania reguł mediacji, dbałość o porządek omawianych zagadnień, tworzy warunki, w których strony będą mogły przyjrzeć się swojej sytuacji i potrzebom, rozważyć dostępne alternatywy i przy wykorzystaniu wszelkich informacji potrzebnych do podjęcia decyzji dokonać ważnych dla siebie wyborów. Mediacja jest procedurą, której można poddać każdy rodzaj sporu. Jedynym warunkiem jest wyrażenie dobrowolnej zgody na udział w niej przez strony konfliktu.

II) postanowienia sądu kierującego strony do mediacji:

1) Od 1 stycznia 2016r. wprowadzony został obowiązek informowania już w pozwie, czy strony podjęły próbę mediacji lub innego pozasądowego sposobu rozwiązania sporu przed skierowaniem sprawy do sądu.

2) Sąd może skierować strony do mediacji na każdym etapie sprawy oraz więcej niż raz w toku postępowania – do uprawomocnienia się orzeczenia, gdy będzie to sprzyjało ugodowemu załatwieniu sprawy;

3) Sędzia może **weszać strony** do udziału w **spotkaniu informacyjnym** lub na **posiedzenie niejawne** w celu poinformowania o mediacji, zachęcenia do polubownego – ugodowego załatwienia sprawy; jeżeli wezwana strona bez uzasadnienia nie stawi się, sąd może obciążyć ją kosztami stawiennictwa poniesionymi przez stronę przeciwną;

4) Mediacja może być prowadzona w każdej sprawie - **cywilnej, gospodarczej, rodzinnej, ze stosunku pracy**, również w sprawach rozpoznawanych w postępowaniu upominawczym i nakazowym, jeżeli doszło do skutecznego wniesienia zarzutów;

5) Strony **mają prawo wyboru mediatora**, jeśli tego nie uczynią, sąd wyznaczy mediatora i przekazuje mediatorowi dane kontaktowe stron i ich pełnomocników (w tym numery telefonów, adresy poczty elektronicznej), wyznacza czas trwania mediacji (do 3 miesięcy, z możliwością przedłużenia);

10

11) Spotkania informacyjne:

1. Spotkania informacyjne może prowadzić : sędzia referent, inny sędzia, referendarz sądowy, urzędnik sądowy, asystent sędziego, stały mediator. Prowadzący spotkanie przedstawia instytucję, listę stałych mediatorów wskazanych przez organizacje pozarządowe lub uczelnie, dysponuje ulotkami informacyjnymi o mediacji.

2. Prowadzący spotkanie informacyjne nie dysponuje na spotkaniu aktami sprawy; nie odbiera od stron stanowiska w sprawie; nie wyraża swojego stanowiska co do przedmiotu sprawy; w notatce ze spotkania nie zawiera stanowisk stron, ich wypowiedzi wykraczających poza ramy spotkania informacyjnego.

3. Po wyrażeniu zgody na mediację przez obie strony – prowadzący spotkanie pomaga przedstawiając listę stałych mediatorów i mediatorów zgłoszonych przez organizacje i uczelnie- dokonać wyboru mediatora i:

- sędzia referent wydaje postanowienie o skierowaniu sprawy do mediacji- informując o powyższym strony i ich obecnych na spotkaniu pełnomocników,
- inna osoba prowadząca spotkanie – pomaga stronom sporządzić wniosek o skierowanie sprawy do mediacji, informując o tym jak wyżej;
- jeśli strony nie wybrały mediatora – prowadzący spotkanie wskazuje w notatce ze spotkania na fakt złożenia przez strony zgody na mediację- informując je o dalszym postępowaniu (sąd wskaże mediatora w wydanym postanowieniu, o czym strony zostaną zawiadomione).

Inicjatywa skierowania sprawy karnej, wykroczeniowej do mediacji należy do: stron, organu Policji, prokuratury, sądu, a w przypadku skazanych na bezwzględną karę pozbawiania wolności – do administracji zakładu karnego, kuratora, skazanego, pokrzywdzonego.

Do postępowania mediacyjnego **kierują**, wydając postanowienie: Policja i Prokurator – na etapie

postępowania przygotowawczego; sąd – w toku całego postępowania sądowego, a w sprawach z

oskarżenia prywatnego - zamiast posiedzenia pojednawczego; sąd penitencjarny(lub Dyrektor Zakładu Karnego) – na każdym etapie odbywania bezwzględnej kary pozbawienia wolności; sąd wykonujący prawomocnie orzeczone kary lub środki karne - w toku postępowania wykonawczego.

Skierowanie sprawy do mediacji jest możliwe **za zgodą** pokrzywdzonego i podejrzanego (oskarżonego).

Mediacja odbywa się bez udziału prokuratora, policjanta, sędziego. Mediator kontaktuje się z podejrzanym (oskarżonym) oraz pokrzywdzonym, wyjaśnia cele postępowania mediacyjnego , ustala miejsce spotkania, informuje o uprawnieniach stron, które też wybierają sposób prowadzenia mediacji:

- w postaci bezpośredniej (spotkanie face tu face „, twarzą w twarz”),
- w postaci pośredniej (bez osobistego kontaktu stron).

Postępowanie mediacyjne nie powinno trwać dłużej niż miesiąc, z możliwością jego przedłużenia w szczególności uzasadnionych przypadkach.

Mediacja może zakończyć się wspólnie wypracowaną **ugodą** jak też może nie doprowadzić stron konfliktu do ugody, pojednania się. Treścią ugody może być np. przeproszenie pokrzywdzonego, uzgodnienia, co do naprawienia szkody, zadośćuczynienia krzywdzie. Mediator sporządza **sprawozdanie z mediacji**, do którego załącza ugodę, jeśli została zawarta **Brak zawarcia ugody nie rodzi dla stron żadnych konsekwencji prawnych**; postępowanie karne toczy się w zwykłym trybie.

Zawarcie ugody mediacyjnej **nie kończy postępowania karnego** (wykroczeniowego), ale pozytywnie skutkuje dla stron w jego dalszym przebiegu:

1) – pokrzywdzony uzyskuje szansę na szybsze uzyskanie naprawienia szkody, zadośćuczynienia za krzywdę – poprzez zaprezentowanie swoich warunków i możliwości ich spełnienia przed uprawomocnieniem się wyroku

1) – pokrzywdzony uzyskuje szansę na szybsze uzyskanie naprawienia szkody, zadośćuczynienia za krzywdę – poprzez zaprezentowanie swoich warunków i możliwości ich spełnienia przed uprawomocnieniem się wyroku;

- sprawa jest „ szybko” załatwiana, bez prowadzenia postępowania dowodowego

(przesłuchania świadków, zasięgania opinii biegłych), co nie naraża pokrzywdzonego na powtórne przeżywanie zdarzenia(wtórną wiktyimizację);

- pokrzywdzony osiąga „ satysfakcję” psychiczną z możliwości wypowiedzenia swojej krzywdy bezpośrednio sprawcy w czasie spotkania mediacyjnego, często też pozwala to poznać motywy zachowania sprawcy;

2) – sprawca(oskarżony) zyskuje przy pozytywnym zakończeniu mediacji(zawarciu ugody) łagodniejsze potraktowanie w zakresie możliwości zastosowania wobec niego w miejsce kary surowszej - warunkowego umorzenia postępowania , warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności, czy też kary w dolnym progu zagrożenia;

- możliwość zmniejszenia kosztów procesu - z uwagi na ograniczenie postępowania dowodowego;

- szybsze zatarcie skazania z uwagi na szybsze zakończenie postępowania karnego.

Postępowanie mediacyjne jest bezpłatne – koszty ponosi Skarb Państwa.

KOSZTY MEDIACJI

Koszty mediacji (wynagrodzenie mediatora i zwrot wydatków związanych z przeprowadzeniem mediacji) obciąża strony , w równych częściach, chyba że strony ustalą inny podział rozliczeń. Strona postępowania mediacyjnego może wnieść wniosek o zwolnienie od kosztów mediacji prowadzonej na skutek skierowania przez sąd. W postępowaniu mediacyjnym ze skierowania sądu, w sporach niemajątkowych oraz w sporach o prawa majątkowe, w których wartości przedmiotu sporu nie da się ustalić, wynagrodzenie mediatora wynosi 150 zł. za pierwsze posiedzenie mediacyjne, a za każde kolejne – 100 zł. (łącznie nie więcej niż 450 zł.). Jeśli postępowanie dotyczy praw majątkowych, wynagrodzenie mediatora wynosi 1 % wartości przedmiotu sporu (nie mniej niż 150 zł. i nie więcej niż 2000 zł. za całość postępowania mediacyjnego). Zwrotowi podlegają też wydatki mediatora poniesione w związku z przeprowadzeniem mediacji (w tym opłata za wynajem pomieszczenia). Niezależnie od wyniku sprawy, sąd może nałożyć na stronę obowiązek zwrotu kosztów powstałych wskutek oczywiście nieuzasadnionej odmowy udziału w mediacji.

Jeśli dojdzie do zawarcia ugody przed rozpoczęciem rozprawy, strona otrzyma zwrot 100 % opłaty sądowej, którą zapłaciła wnosząc sprawę do sądu. Jeśli do zawarcia ugody przed mediatorem dojdzie na późniejszym etapie postępowania sądowego (po rozpoczęciu rozprawy), strona otrzyma 75 % opłaty sądowej.

W przypadku mediacji pozasądowej, wysokość wynagrodzenia mediatora i zwrot jego wydatków poniesionych w związku z przeprowadzeniem mediacji wynikają z cennika ośrodka mediacyjnego lub strony uzgadniają je razem z mediatorem przed rozpoczęciem mediacji.

6) Mediator organizuje spotkanie (może się odbywać na kilku terminach), ustalając z każdą stroną sposób przeprowadzenia spotkania, zmiierzając do polubownego rozwiązania sporu, w tym poprzez wspieranie stron w formułowaniu przez nie propozycji ugodowych; mediator może wskazać sposoby rozwiązania sporu – na zgodny wniosek stron, przy czym nie są one wiążące dla stron. Decyzja, co do wyboru sposobu rozwiązania sporu oraz co do zawarcia ugody o określonej treści należy wyłącznie do stron;

7) Z przebiegu mediacji mediator sporządza i podpisuje protokół, zamieszczając w nim dane o miejscu i czasie prowadzenia mediacji, imię, nazwisko(nazwę) i adresy stron, dane mediatora oraz **wynik mediacji**. Jeśli strony zawarły przed mediatorem **ugodę**, to jej treść umieszcza się w protokole lub załącza do niego. **Ugodę podpisują strony**, wyrażając tym samym zgodę na wystąpienie do sądu o jej zatwierdzenie. Każda strona otrzymuje od mediatora odpis protokołu. **Mediator przekazuje protokół do sądu rozpoznającego sprawę.**

8) Sąd zatwierdza ugodę i nadaje klauzulę wykonalności (jeśli ugoda podlega wykonaniu w drodze egzekucji) w całości lub w części, jeśli ugoda nie jest sprzeczna z prawem lub zasadami współżycia społecznego, nie zmierza do obejścia prawa, gdy jest zrozumiała i nie zawiera sprzeczności. Taka **ugoda ma moc ugody zawartej przed sądem i jest tytułem wykonawczym.**

9) Zaliczenie kosztów mediacji do kosztów sądowych umożliwia zwolnienie osób niezamożnych od kosztów mediacji przez sąd.

10) Korzyści dla stron z zawarcia ugody mediacyjnej:

→ zwrot z urzędu całej 100% uiszczonej opłaty od pozwu oraz zarzutów od nakazu zapłaty, jeśli mediacja zakończyła się zawarciem ugody przed rozpoczęciem rozprawy przed sądem pierwszej instancji,

→ zwrot z urzędu trzech czwartych 75% uiszczonej opłaty – jeśli zawarto ugodę przed mediatorem po rozpoczęciu rozprawy,

→ szybkie zakończenie postępowania sądowego i uzyskanie satysfakcjonującego rozwiązania sporu, co prowadzi do ustalonego przez strony wykonania ugody,

→ pozwala na utrzymanie dobrych relacji osobistych, zawodowych, gospodarczych i dalszej współpracy stron.

PUBLIKACJA WYDANA PRZEZ CZĘSTOCHOWSKIE
STOWARZYSZENIE ETOH

REGON: 240530048, NIP:
9492019492
adres ul. ALEJA POKOJU, nr
12, lok. ---, miejsc.
CZESTOCHOWA, kod 42-
207,
Numer KRS: 0000266366

